

ΟΜΙΛΙΑ ΠΡΟΕΔΡΟΥ
ΤΟΥ ΑΝΩΤΑΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ
ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΓΙΑ
ΤΟΝ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟ ΤΗΣ ΔΙΚΑΣΤΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ
ΓΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2025

Κυρία Πρόεδρε,
Κυρίες & Κύριοι Βουλευτές,

Η Δικαστική Εξουσία έχει ως φορείς, όπως προβλέπεται από το Σύνταγμα, το Ανώτατο Συνταγματικό Δικαστήριο ('Αρθρα 133-151) και το Ανώτατο Δικαστήριο και τα σε αυτό τεταγμένα κατώτερα Δικαστήρια ('Αρθρα 152-164).

Η δημιουργία Ανώτατου Συνταγματικού Δικαστηρίου, ως ξεχωριστού δικαιοδοτικού οργάνου, κρίθηκε αναγκαία, ούτως ώστε, να διευκολύνει την περιφρούρηση, προώθηση και ασφάλεια του Κράτους Δικαίου, όπως τούτο επισημάνθηκε και από την Επιτροπή Βενετίας. Κύρια αποστολή, με την οποία είναι επιφορτισμένο, είναι η διαφύλαξη της συνταγματικής τάξης,

μέσω της ορθής συνταγματικής ερμηνείας, σε καίρια κοινωνικά και πολιτικά ζητήματα και, ως απόρροια τούτου, η λειτουργία του ως θεσμικού αντίβαρου, ως εγγυητή των δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών των πολιτών, αλλά και ως θεματοφύλακα της εύρυθμης πορείας της Πολιτείας.

Το Άρθρο 149, επιφυλάσσει στο Ανώτατο Συνταγματικό Δικαστήριο την αυθεντική ερμηνεία του Συντάγματος, σε περιπτώσεις ασάφειας, και την αποκλειστική δικαιοδοσία επίλυσης οιασδήποτε αντιφάσεων.

Ενός Συντάγματος με ιδιαίτερο χαρακτήρα και πλήθος ασφαλιστικών δικλείδων, απότοκο της ιστορικής πορείας του κράτους μας, που στόχευαν στη διασφάλιση της δικαιοδικής διάρθρωσης και με μεγάλο αριθμό θεμελιωδών προνοιών, οι οποίες είναι διάσπαρτες σε 48 από τα 199 Άρθρα του Συντάγματος. Η εισαγωγή του δικαίου της ανάγκης, αλλά και η ένταξή μας στην ευρωπαϊκή οικογένεια, επέφεραν μια νέα συνταγματική πραγματικότητα. Νόμοι που δικαιολογούνται από

το δίκαιο της ανάγκης και, επιπρόσθετα, η συνύπαρξη συνταγματικών τάξεων και η εκχώρηση αποφασιστικών αρμοδιοτήτων, απόρροια της συμμετοχής μας σε υπερεθνικούς οργανισμούς, όπως η Ευρωπαϊκή Ένωση και το Συμβούλιο της Ευρώπης, επιδρούν δραστικά στην ιεραρχική υπεροχή του Συντάγματος και προσδιορίζουν ένα νέο πλαίσιο ερμηνείας του.

Το Ανώτατο Συνταγματικό Δικαστήριο, άρτια στελεχωμένο, δεν αντιμετωπίζει κανένα απολύτως πρόβλημα στην ομαλή διεκπεραίωση του έργου του. Ως εκ τούτου, έγινε στην πράξη κατορθωτή η έγκαιρη και αποτελεσματική εκδίκαση των ενώπιόν του υποθέσεων και η καθόλα άμεμπτη εκπλήρωση του κομβικού του ρόλου και της καίριας συνταγματικής αποστολής του. Στοιχεία ιδιαίτερα σημαντικά, δεδομένης της φύσης της δικαιοδοσίας του. Μεταξύ άλλων, της ενασχόλησής του με Αναφορές του Προέδρου της Δημοκρατίας επί συνταγματικότητας νομοθετημάτων στη βάση του Άρθρου 140 του Συντάγματος, με περιπτώσεις επίκλησης σύγκρουσης ή αμφισβήτησης εξουσιών δυνάμει του Άρθρου 139, με ζητήματα αντισυνταγματικότητας

δυνάμει των διατάξεων του Άρθρου 144 και με θέματα δημοσίου δικαίου ή μείζονος δημοσίου συμφέροντος ή γενικής δημόσιας σημασίας ή συνοχής του Δικαίου. Επιπρόσθετα, αποφασίζοντας, ως Συμβούλιο, δυνάμει του Άρθρου 153.8 του Συντάγματος, επί παντός θέματος αναφερόμενου στον τερματισμό υπηρεσίας κρατικού αξιωματούχου.

Όλα τα πιο πάνω, ζητήματα εξόχως σημαντικά για την εύρυθμη λειτουργία της Πολιτείας.

Κυρία Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι Βουλευτές,

Η Κυπριακή Δικαιοσύνη διαθέτει υψηλού επιπέδου Δικαστές, υποδειγματική ανεξαρτησία και εντιμότητα. Αυτές οι αξίες θα πρέπει να διαφυλαχθούν, καθότι συνιστούν τον κύριο πυλώνα στήριξης του κράτους δικαίου.

Προς τούτο, δύο διαχρονικά αιτήματα της Δικαστικής Εξουσίας τα οποία άπτονται της ανεξαρτησίας των Δικαστηρίων

και της συνταγματικά κατοχυρωμένης διάκρισης των εξουσιών, θα πρέπει να τύχουν άμεσου χειρισμού. Αφορούν:

(α) Στον προϋπολογισμό της Δικαστικής Υπηρεσίας και την συνακόλουθη οικονομική της αυτονομία.

Όπως ορθά αποτυπώνεται στο Προοίμιο του περί της 11^{ης} Τροποποίησης του Συντάγματος Νόμου του 2019, Ν. 100(Ι)/2019, ο οποίος αφορά στον προϋπολογισμό της Βουλής των Αντιπροσώπων, «... η αρχή της διακρίσεως των εξουσιών θεσμικά, αλλά και στην πράξη πρέπει να εκφράζεται, τόσο με τη λειτουργική όσο και με την οργανική διάκριση των συνηταγμένων εξουσιών , η ανάγκη διασφάλισης της ανεξαρτησίας της Βουλής των Αντιπροσώπων διαλαμβάνει απαρεγκλίτως την οικονομική αυτονομία αυτής, ώστε η αρχή της διακρίσεως των εξουσιών να βρίσκει και στην πράξη την απόλυτη έκφρασή της.....».

Ταυτόσημη θα πρέπει να είναι και η προσέγγιση ως προς την οικονομική αυτονομία της Δικαστικής Υπηρεσίας.

(β) Στο ζήτημα της εσωτερικής εθιμοταξίας, όπως ρυθμίζεται από τον περί του Πρωτοκόλλου της Κυπριακής Δημοκρατίας (Εσωτερική Εθιμοταξία) Νόμο του 1996, Ν. 59(I)/1996. Θέμα που σχετίζεται με το κύρος και τον θεσμικό ρόλο της Δικαστικής Εξουσίας, ως μίας εκ των συντεταγμένων εξουσιών του Κράτους.

Αμφότερα τα πιο πάνω, ζητήματα συνταγματικής τάξης και αναγκαίας αναβάθμισης της δικαστικής λειτουργίας στη θέση όπου το Σύνταγμα την έταξε και η αποστολή της το επιβάλλει.

Σας ευχαριστώ.

11 Νοεμβρίου, 2024.